

[Erenbjerg.]

situation? Kan vi bedre løse deres problemer i en medlemssituation end udenfor? Hvilken pris skal vi betale for medlemskabet? Vi får en gevinst på landbrugsområdet, alt efter temperament bedømt til fra 1 til 2 milliarder kr. Hvad skal vi yde til gengæld? Man forærer os vel ikke en sådan gevinst blot for vore blå øjnes skyld.

På Lolland-Falster har det været hævdet at vi vil få svenske industrier. Men også Nordjylland, Vestjylland og Sønderjylland skal have svenske industrier, hvilket jo vil betyde, at hovedparten af svensk industri skal placeres i danske egnsudviklingsområder. Det er vist for optimistisk og helt i strid med de reelle forhold. Der findes ikke én eneste grund til, at svenske industrier skulle placere sig i Danmark, når der oprettes en frihandelsordning med de tidligere EFTA-lande for industrivarer.

Størstedelen af dansk ungdom er imod dansk indtræden, og spørgsmålet må melde sig: er det rimeligt, at vi overlader den kommende generation et samfund, som denne har været imod fra starten? Hvad er vores pris for en indtræden?

K. Helveg Petersen: I den lange periode, hvor EF har stået på dagsordenen i samfundsdebatten, er der høstet mange erfaringer, og jeg er sikker på, at perioden vil give et righoldigt stof til undersøgelse af, hvordan opinionsdannelsen er foregået, stof til at undersøge måden, hvorpå vi informerer hinanden, taler til hinanden og forbi hinanden. Sandt er det i hvert fald, at der ikke er nogen enkelt sag, hvor der er ofret så mange bestræbelser på at give oplysende underretning om alle sider af problematikken. Vi, der har beskæftiget os med administrationen af de midler, der af folketinget er stillet til rådighed for EF-oplysningsarbejdet, har et stærkt indtryk af det meget omfattende arbejde, der er gjort, et stærkt indtryk af den iver, hvormed man ude over landet er gået ind i denne opgave. Jeg er sikker på, at der her ligger meget, der kan inspirere os i vor behandling af samfundsproblemer i den kommende tid, hvor der i sandhed bliver megen brug for, at vi tager vores samfundsproblemer op, ganske uanset om vi kommer i fællesmarkedet eller ej.

Men endda vil mange jo nok sige, når vi

nu nærmer os den 2. oktober, at der stadig væk er uklarhed. Hertil er vel at sige, at det ikke kan være anderledes. Der er i dette sæt af problemer, som tilslutningen og diskussionen om tilslutning til EF udgør, forhold, som ikke på nogen mulig måde kan blive klart belyst. Hvordan skulle man i dag kunne sige noget sikkert om de beslutninger, man i de kommende år vil tage inden for fællesmarkedet? Det kan man ikke, så lidt som man kan sige noget sikkert om, hvilke beslutninger vi skal tage, hvis vi bliver uden for EF.

Der har i debatten været en for stærk tendens til at blande formodninger, gisninger og ønsker sammen med foreliggende kendsgerninger, og ofte har vi set, hvorledes spørgsmål, der befinder sig på overvejelsesens stadium, er blevet inddraget i debatten, som om der var tale om realiteter, om beslutninger, der *var* truffet.

Når vi nu er ved at nå til afslutningen af debatten forud for folkeafstemningen, kan vi med de fejl og de svagheder, som knytter sig til alt menneskeværk, med rette sige, at det grundlag, på hvilket vælgerne den 2. oktober skal tage stilling, er forberedt forsvarligt, ikke fuldent, men netop forsvarligt, og så bliver det da den enkelte vælgers sag at tage stilling. Der er nogle, der finder, at spørgsmålet om tilslutningen skulle klares af de valgte repræsentanter af tinget, men jeg tror alligevel, at de fleste er glade for, at sagen med den karakter, den har, bliver lagt ud til vælgerne, så hver enkelt kan tage stilling til, hvordan han vil udtrykke sin opfattelse. Når vi taler om udbygningen af den demokratiske beslutningsproces, er det jo et helt selvfølgeligt krav.

Spørgsmålet om andelen i beslutningsprocesserne er, ganske uanset hvilke samfundsspørgsmål vi beskæftiger os med, noget helt centralt. Vi har under debatten her i tinget været stillet over for det argument, at vore muligheder for nærdemokrati vil blive svækket, hvis vi tiltræder fællesmarkedet, og tankegangen er i og for sig rigtig. Vi oplever jo, hvorledes de store enheder erobrer terræn. Den enkelte borger oplever, hvordan planlægning og administration, indgriben og kontrol mere og mere spiller en rolle i hans tilværelse, og han kan frygte, at tilslutning til EF vil forstærke bureaukratiets magt.